

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondințele se adresează redacției
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	„FOAIA DIECEZANĂ“
„ „ „ pe 1/2 an 5 „	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
„ România și străinătate pe an 14 franci	de aci în sus 10 coroane	ADMINISTRAȚIUNEA
„ „ „ pe 1/2 an 7 „		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Zidirea, întocmirea și decorarea din lăuntru a locașului dumnezeesc, cum o cere biserica și tradițiunea

(Urmare)

După cele opt secole prime, în timpul după iconoclastism, a luat pictura bisericească în orient o formațiune tradițională mai sigură, mai stătornică. Cu privire la tehnică și la aplicarea armonică a colorilor însă nu corespunde încă nici acuma. Icoanele se depingeau mai mult în linie drepte, având o înfățișare întunecoasă nenaturală. De abia cu începutul secolului XVI. a luat pictura bisericeii orientale un sbor mai înalt și anume prin Manuil Panselin. Acest pictor renumit, deși a păzit totdeauna tipul predat de tradițiune, a știut cu geniul naturei sale să le deie icoanelor depinse de el o naturalitate plină de viață, înbinând cu un colorit viu și un desen excelent în toată privința.

El cu tot dreptul se poate privi ca regenerătorul picturii bisericeii ortodoxe, influențând asupra ei într'un mod puternic cu icoanele sale, cu cari a implut tot Atonul și a presurat toată peninsula balcanică și Țara românească.

Ca Panselin așa și ceilalți pictori renumiți ai bisericeii ortodoxe ca bună oară pictorii grecești David și Dionisiu Furno-Agrafiotul, cari au condus arta picturii în Atos în secolul XVII., apoi pictorii rusești din secolul XVI și XVII.: Edikeieff, Uchtomskij, Grablenoi, Nikiforoff, Uchakow, Trukmenskij ș. a. au depins icoanele lor după tipuri determinate bázate pe tradițiune și predate de vechime adâncă. Pentruca chipurile acestea să le cunoască toți pictorii ortodoxi, observându-le la depingerea icoanelor lor, s'a adunat în felurite timpuri predările despre tipul și cele caracteristice ale icoanelor sante la un loc, formându-se așa codicii întregi, cari conțineau într'una și descrierea exteriorului unuia sau altuia din sfinți, precum și indicări cu privire la prepararea și amestecarea vâpselilor

cu cari se execută pictura. Din codicii de felul acesta numite „cărți sau manuale de pictură“, cari consună întrolaltă în mare parte, ce ne indică chiar originea lor comună, sunt cunoscuți de prezent mai mulți în biserica ortodoxă.

Mai întâiu inducem codicele aflat de francesul Didron pe muntele Atos, care poartă titlul: *Ἐπιγραφή της ζωγραφικῆς* și e de mare însemnătate pentru iconografia bizantină. În începăturile și conturile sale manuscrisul acesta este foarte vechiu, ajunge poate până la secolul X. înavuțindu-se și completându-se în decursul timpului. El e compus de ieromonahul Dionisiu pictorul mănăstirii Furna lângă Agrafa, care a trăit în secolul XVII., căpătând adausuri și completându-se cu lucruri noaue chiar până în zilele noastre, conținând așa tot sistemul picturii grecești.

Biserica din Rusia are o carte de pictură numită „*Нодручникъ*“, care în urma influinței naționale rusești se difereste puțin de cea indusă, având și chipuri de ale sfinților rusești, cari nu se află în cartea grecească.

Mai inducem aice manuscrisul grecesc aflat de preotul Daniil în anul 1674 în lavra s. Sava de lângă Ierusalim și intitulat „Cartea despre arta picturii“, care s'a tradus și tipărit în limba rusă în anul 1867. În urmă manuscrisul românesc scris de George Zograf. mai apoi și monah Gherontie, pe la începutul secolului nostru și edat de arhiepiscopul Ghenadie al Rominicului. București 1891. Manuscrisul acesta consună mai din cuvânt în cuvânt cu *Ἐπιγραφή της ζωγραφικῆς*, numai ca înșirarea materiilor e alta.

Deși cărțile de pictură cunoscută în biserica ortodoxă se diferesc puțin întrolaltă, fie din cauza timpului și a locului, fie în urma particularităților naționale, totuși în general și peste tot consună ele pe deplin, păstrând toate tipul sfinților determinat de s. Scriptură și de Tradițiune.

Întru cele următoare se va expune pe scurt înfățișarea pe icoane a lui Dumnezeu, a misteriiilor dumnezeesti și a sfinților, cum se făcea înfățișarea aceasta

În vechime și cum după cărțile de pictură se face astăzi în biserica ortodoxă. Mai întâiu voi începe cu înfățișarea lui Dumnezeu în treime și fiecare persoană deosebi.

21. Înfațișarea pe icoane a s. treimi.

Pictura creștină liberă de interdicerea T. V., care nu permitea nici un chip al lui Dumnezeu, a căutat chiar timpuriu să-l înfațișeze pe Dumnezeu într-o formă vizibilă, luând la înfațișarea aceasta în privire idea creștină despre cele trei persoane în diferita lor activitate. Purcuzând dela cuvintele dumnezeiești: „Să facem pre om după chipul nostru“, ea și-a ales de substrat al înfațișării lui Dumnezeu mai ales chipul omenesc, ca cel mai perfect, aplicând numai la Spiritul sânt, persoana a treia dumnezească, chipul simbolic al porumbului dat de scriptură. Dumnezeu se înfațișă sau în treime, adică cele trei persoane dumnezeiești la un loc sau fiecare persoană deosebi.

Dumnezeu Tatăl ca persoană chiar din vechime se depingeă conform cuvintelor lui Daniil: „Și a săzută cel vechiu de zile“ și ale lui Ioan: „Capul cât și părul lui erau albe ca lâna cea albă, ca neana“ ca un moșneag bătrân, săzând pe scaun și în mâna dreaptă ținând sceptrul ca semn al puterii și a domniei eterne sau el se depinge păuzând pe globul pământului, pe lângă cap cu un triunghi cu părți egale, care în samnă pre un Dumnezeu în treime. Câte odată se indică Dumnezeu Tatălui prin una sau două mâni, cari să vadă din nouri și din care ies multe raze, ca simbol al binecuvântării. Iară prevedința dumnezească să înfațișază sub chipul ochiului celui atotvăzător încunjurat de triunghi.

Isus Hristos ca persoană se depingeă în secolele cele prime — cum am văzut mai sus — în felurite chipuri simbolice și alegorice. Scăpând biserica la pace, simbolica aceasta a început a se delătură din ce în ce tot mai mult, întrezicându-se în urmă prin sinodul al șaselea ecumenic can. 82. și Isus Hristos se înfațișă în chip de om și anume mai întâiu în chip ideal, ca june fără barbă, în frumsetă eternă. Mai apoi i-s'a dat alt chip. Creștinii începură adică a se ocupa cu întrebarea, cum a arătat Isus în realitate? Eră el frumos sau ba? Clement din Alexandria (Paedag. 3. 1), Origen (contra Celsus 1, 6), Tertulian (de carn. Chr. c. 9) ziceau, că Isus eră urât, răzimându-se pe cuvintele lui Isaia: „Naveă nici chip nici frumsetă și noi văzându-l, arătos nu eră ca să-l dorim“. Hristosom iarăș eră de părerea contrară, raportând cuvintele din Isaia la patimele lui Isus, și inducând pentru frumseta lui Hristos cuvintele psalmistului: „Tu ești mai frumos decât fii oamenilor“. Cu el consună s. Ieronim (Comment. in Math. 9, 9). Lunea creștină însă nu se mulțameă cu trăsurile feței lui Hristos descrise cu pana, ci voiă să aibă ceva concret, ceva real, ce se poate vedea. Dorinței acesteia i-a venit într'ajutor legenda. O legendă a adus chipul lui Hristos din Edesa, alta chipul cel suferind de pe vălul Veronichei.

Avgar, regele Edesei, neputându-l vedea pe Hristos, voiă să poșadă măcar imaginea lui. El trimise în scopul acesta soli la Fiul lui Dumnezeu cu demândul, ca prin un pictor să facă icoana lui Hristos Isus, înaintea căruia nimica nu e ascuns, cunoscând intențiunea lui Avgar, luă o bucată de materie și și întipări în ea fața. Aceasta imagine s'a păstrat apoi în Edesa. Ea nu eră făcută de mâni omenești și se credeă ca făcătoare de minuni.

(Va urma)

Teoria planului de învățământ

I. Alegerea și aranjarea materiei de învățământ după treptele cultural-istorice.

Școala poporală este instituțiune, care are de scop educația școlarii săi, iar nu institut în care se învață numai cetirea, scrierea și socoata. Valoarea omului nu se judecă după mulțimea cunoștințelor sale, ci după educația sa. *Formarea caracterului este scopul suprem al educației*, deci și al școalei poporale. Acest scop se ajunge prin disciplina pedagogică și îndeosebi prin un *învățământ bazat pe principii psihologice*, prin *învățământul educativ sau pedagogic*. Tot ce învață copilul în școala poporală, toate cunoștințele și știința ce se împărtășesc școlarului, să urmărească acelaș scop: a pune în mintea și înima lui temelii adânci și trainice pentru formarea caracterului. Dacă se lucră în acest chip, învățământul se numește educativ sau pedagogic.

Fiind învățământul educativ bazat pe principii psihologice, cerința cardinală a lui este deșteptarea și dezvoltarea *interesului multilateral* în școlarii, adică a dispoziției ce face pe școlarii a se ocupa cu plăcere, cu tragere de inimă de ceva. Lucrurile, de cari se interesază copilul, se reprezintă în conștiința lui prin *idei* cât mai vii, din cari se nasc *scutimente* vii și plăcute, cari devin în spiritul lui *motive*, *impulsiuni* de a *năsu* să ajungă la mulțămirea împreunată cu acele scutimente, iar din *năzuințe* se dezvoltă *voința*, îndată ce lucrările spre cari e îndreptat interesul, se arată realizabile. Interesul menit a influența *voința* copilului și a-l determina să meargă cu plăcere pe calea adevăratei culturi, precum și să se poarte și să lucreze în conformitate cu aceea, se numește *interes pedagogic*.¹

Deșteptarea și dezvoltarea acestui interes atârnă dela *alegerea și aranjarea materiei de învățământ*, fiind lucru firesc, că *numai ceea ce co-răspunde cercului de gândire și gradului de dezvoltare religioasă-morală al copilului, poate deșteptă în el cel mai mare interes*. O materie de învățământ.

¹ I. Popescu, Pedagogia... Sibiu, 1902, pag. 108.

² Dr. Rein, Pickel, Scheller, Theorie und Praxis des Volksschulunterrichts... Das erste Schuljahr... 1898, pag. 20.

pe care copilul n'o pricepe, nu poate deștepta interes. Iar cel ce propune în școală o materie, care nu poate deștepta și desvoltă interesul elevilor, comite cea mai mare crimă, omorînd spiritul copiilor și făcându-i martiri ai școlii. Având în vedere această împrejurare, — dacă voim, ca școala poporală și învățământul educativ să-și ajungă scopul ce-l urmărește — *trebuie să alegem o astfel de materie de învățământ pentru fiecare an de școală, care să corăspundă etății școlarii.*

Acesta e un princip nerăsturnabil, numai cât e prea general. Care materie de învățământ corăspunde gradului de desvoltare al copiilor din clasele inferioare, și care etății copiilor din clasele superioare, — este o întrebare greu de rezolvat. Unii bărbați de școală sunt de părerea, că cutare materie de învățământ corăspunde etății copiilor din clasele inferioare, pe când alții sunt de părerea, că tot aceeaș materie nu corăspunde decât gradului de desvoltare al copiilor mai mari, din clasele superioare. Ca să putem da răspuns la această întrebare atât de însemnată, și ca să se pună dela început stavilă ori cărui arbitriu, avem trebuință de o idee hotărîtoare pentru alegerea și percurgerea materiei de învățământ. Spre acest scop trebuie să urmărim cu mare băgare de samă desvoltarea culturală a individului.

A. Dacă privim *istoria culturală* a omenimii întregi, precum și a popoarelor și națiilor singuratică, vedem că acestea au trecut prin diferite stadii culturale, până ce au ajuns la gradul de cultură, pe care se află astăzi. *Omul primitiv* nu cunoștea puterile naturii; pentru el totul era tainic, misterios. În această vârstă copilărească a omenimii, întocmai ca și pentru copilul mic, așa și pentru omul lipsit de cultură și predominant numai de *imaginația* sa, totul era ființă viețuitoare, și numai cu încetul — prin experiență îndelungală — a ajuns să cunoască, că el este mai puternic decât anumite lucruri din natură, a ajuns să stăpânească ființele din lume. În locul fantaziei, care-l predomină la început, pășește acum *cunoștința, înțelegerea bazată pe experiență*. În acest stadiu, omul trăind singuratic avizat la propriile puteri, își continuă lupta sa pentru existență contra naturii. Pentru ca să poată izbuti în această luptă, oamenii au fost siliți să caute societatea semenilor lor, pentru că „unde-i unul, nu-i putere“, și astfel s'au format comunități mai mici sau mai mari. În acest stadiu își ia începutul *vieța patriarhală*, caracterizată prin supunerea oarbă a indivizilor față de conducătorul lor — capul unei familii mari — ascultând de el și având încredere într'ânsul, cum au copiii față de părinți. Restricțiunea vieții familiare însă n'a dat destul prilej pentru acti-

vitate și indivizilor singuratici. Spre acest scop s'a simțit necesitatea formării unei comunități mai mari sub conducerea unor *judcători* (conducători, principi) aleși de capii familiilor. Între oameni se naște o *vieță idealistă*, plină de fantazie; conducătorii lor sunt înălțați la rangul de eroi, iar comunitatea grupată în jurul lor formează o *națiune*. În mijlocul națiunilor însă cu timpul se manifestează tendințe separatiste, și de multe ori săvârșirea unei acțiuni mai mărețe era imposibilă din cauza desecvibrării puterilor, cari tindeau în direcții diferite. Această împrejurare a dat ansă la întemeierea *regatelor*, în cari oamenii se supun cu conștiință deplină autorității *regești*. În chipul acesta s'au format state unitare, în cari toată lucrarea omenească tindea spre un scop comun, care nu era altul, decât ca să dea posibilitatea fiecărui om de a corăspunde chemării sale. Scopul comun al întregii omenimi apoi l-a fixat *creștinismul*, care a înălțat pe oameni la treapta cea mai de sus a viețuirii morale. Pe baza ideilor creștinismului, omenimea se nizește a-și întocmi toate referințele sale sociale și politice după modelul *împărăției lui Dumnezeu pe acest pământ*.

Acestea sunt momentele principale, cari caracterizează epocile singuratică ale istoriei culturale a omenimii în desvoltarea sa *etică-religioasă* numite *treptele cultural-istorice*.¹ Iar în desvoltarea *naturală* a omenimii se disting următoarele trepte principale²: 1) Treapta vieții vânătoarești, 2) a vieții nomade, 3) a agriculturii, 4) a meseriilor, 5) a comerțului și industriei. Treptele acestea se acoper pe deplin cu treptele desvoltării etice-religioase, și anume: Vieța vânătoarească o aflăm în timpul preistoric, vieța nomadă se manifestează în era patriarhală, a agriculturii în timpul judecătorilor și al regilor, a meseriașilor în evul mediu, iar a comerțului și industriei în prezent.

B. Individul în desvoltarea sa, începând dela naștere, încă trece prin anumite faze. *Înainte de timpul de școală* deosebim două trepte de desvoltare. În cei dintâi trei ani se desvoltă simțurile copilului. El stă sub stăpânirea acestora. Cele dintâiu reprezentațiuni, dispozițiuni și năzuințe ale copilului atârnă dela agerimea simțurilor respective prin cari cuprinde impresiile lucrurilor ce-l încunjură. În această etate copilul, lipsit de experiență, are un cerc de intuire neregulat, iar despre un cerc de gândire nici vorbă nu poate fi. Cu încetul însă se completează cercul de intuire al lui, iar îndemnul de a-și împărtăși închipuirile și experiențele sale câști-

¹ Bihari Péter, Általános és hazai művelődéstörténet. — Dr. Rein, et cons. s. o.

² Dr. O. W. Beyer, Die Naturwissenschaften in der Erziehungsschule. Leipzig. 1885.

gate, îl împintea la vorbă, și puterea spiritului de a păstra cele primite — memoria — se formează. (*Treapta receptivității*).

În anii 4—6 ai etății, copilul dă dovezi, că începe a cugeta. El dorește a-și înmulți cunoștințele, de aceea întreabă în continuu. Fantazia e foarte vie, de aci mulțimea combinațiilor în jocurile sale și plăcerea de a asculta povestiri (fabule, basme). În acest stadiu se ivește sentimentul de onoare (susceptibilitatea sa în fața laudei și a muștrării), judecata morală, conștiința; se arată începutul participării la bucuriile și durerile altora, copilul se bucură cu cei ce se bucură și plânge cu cei ce plâng. (*Treapta reproducerii*).

Stadiul al treilea de dezvoltare cuprinde anii (7—8), în cari e predominantă încă tot imaginația, fantazia. Copilul se supune cu încredere autorității educătorului; pe de altă parte înă nu e lipsit de egoism. (*Treapta imaginației și a încrederii copilărești*).

(Va urma).

Răstignirea lui Isus

(Continuare)

Pentru ce a murit așadară Isus? Pentru că numai prin moartea Sa de bunăvoie putea arăta și dovedi lumii: Ceea ce am predicat eu, viața ce am dus-o eu, e adevărul curat; numai cel ce viețuește ca mine ajunge la Dumnezeu, iar cel ce viețuește altcum, numai prin pocăință poate avea parte de mila lui Dumnezeu; aceste sunt adevărate, pentru acestea am trăit și pentru acestea mor. Numai prin moartea sa putea documenta, că el într-adevăr e profetul trimis de Dumnezeu și adevăratul Mântuitor al al lumii (Mesia); numai prin moartea sa a putut ajunge la aceea ca credința și viața sântă, pe cari el le-a adus în lume, să fie primite și iubite tot de mai mulți oameni. Pentru că ce și-au zis oamenii, când au văzut, că Isus mai bucuros moare decât să-și retragă învățăturile?... El așadară n'a murit numai pentru cei câțiva învățăcei, cari trăiau pe acel timp, ci pentru toți oamenii, cari mai târziu aveau să se facă învățăcei și credincioși ai lui, pentru că adevărul nu s'ar fi putut lăți în lume, dacă vestitorii lui n'ar fi murit mai bucuros pentru el, decât să se lapode de el. Dacă însă aceștia n'ar fi cutezat să moară pentru adevăr, ci mai bucuros s'ar fi lăpădat de el, — ce s'ar fi întâmplat? Oamenii ar fi rămas tot în păcate până în ziua de azi, departe de împărăția lui Dumnezeu și de fericirea lor. Isus așadară a murit pentru păcatele oamenilor (nu numai prin aceste păcate cf. 51.), el nu numai a purtat păcatele oamenilor, ci le-a rădăcat de pe oameni, așa, că păcatele nu mai sunt aci, ca să vină

împărăția lui Dumnezeu între oameni. Dacă Isus, n'ar fi murit noi toți am fi în păcate și în nenorocire, cari ne-ar fi ajuns pentru păcate, sufletul nostru l-ar fi omorât păcatele, însă *Hristos a murit pentru noi* (în locul nostru), ca să ne scape pe noi de moartea sufletească.

Dar de ce s'a îngrijit Isus atât de mult de păcatele atâtor milioane de oameni, încât e în stare să și moară pentru ei și pentru păcatele lor? El i-a iubit pe toți, chiar și pe noi, de aceea el a dat tot, ce a avut mai scump, viața sa, ca să ne poată câștiga cele mai bune pentru noi, fericirea în împărăția lui Dumnezeu.

Asemănți odată aceea pentru ce a murit Isus cu aceea pentru ce a trăit! El a venit pe pământ și a trăit aici:

a) pentru toți oamenii, ca aceștia să ducă o viață curată, fără de păcate, plină de iubire către Dumnezeu și către aproapele, și apoi pentru păcătoși, ca să le vestească evangelia despre mila lui Dumnezeu, și prin amândouă aceste lucrări să scape pe oameni de păcate, să-i îndemne la o viață sântă ca și a sa și așa să-i facă cetățeni fericiți ai împărăției lui Dumnezeu; (*scopul*).

b) și toate acestea le-a făcut el, pentru că i-a iubit... (*cauza*).

Dar tot spre acest scop (pentru mântuirea și fericirea oamenilor) și din această cauză (b. din iubire) a și murit. De unde vine aceasta? Dușmănia de moarte a fariseilor și scrierilor a împedat pe Mântuitorul Isus, ca să trăească și mai departe pentru mântuirea și fericirea oamenilor, și el n'a mai putut trăi pentru iubirii săi oameni. — a murit pentru ei. El așadară cu moartea sa n'a voit și n'a făcut altceva, decât ceea ce a voit și a făcut și cu viața sa, aceea? Mântuirea (rescumpărarea) oamenilor din iubire către ei. De aceea și vedem miile dovezilor de iubire și cuvintele mântuitoare și faptele grămădite la un loc pe câteva oare, ca așa zicând într-o singură lucrare, (restignirea — moartea) și cea mai mare dintre toate faptele de iubire e aceea, că: dacă a fost împedat să mai trăească pentru noi, — si-a dat de bunăvoie viața sa pentru mântuirea noastră. Moartea lui așadară e cea mai mare și mai măreață faptă a vieții lui, cea mai clară și cea mai puternică dovadă a iubirii sale față de noi oameni; și fiindcă viața lui a fost o luptă neîntreruptă contra păcatului, și învingere asupra acestuia, și moartea lui — cu care s'a sfârșit viața fără de păcat — a fost sfârșitul învingerii contra păcatului, și fiindcă el de bunăvoie s'a dat morții, fără frică și groază a mers în contra ei, — moartea lui înseamnă învingerea asupra morții... (cf. II Timot. 1, 10).

În chipul acesta moartea lui Isus e cea mai mare faptă dintre toate câte s'au săvârșit pe pământ, pentru că nimenea n'a luat asupra-și păcatele altora ca să sufere pentru ele și să moară, nimeni n'a luat asupra-și să trăiască și să moară pentru mântuirea

și fericirea oamenilor și să se fie dat pe sine jertfă (ca și un miel) spre acest scop, cum a făcut Hristos.

„*Tată Mielul lui Dumnezeu, cel ce rădică păcatul lumii*“ (Ioan 1, 29). — „*Pe sine sa dat pentru noi, ca să ne mântuească de toată fără de legea*“ (Tit 2, 14). — „*Acesta păcatele noastre poartă*“ (Isaia 53, 4, ss.) — „*Ca oai spre junghiere s'a dus...*“ (Isaia 53, 7. cf. Proscomidia). „*Hristos păcatele noastre însuș le-a rădicat cu trupul său pe lemn, ca din păcat scăpând, să viețuim cu dreptate; cu a cărui rană v'ați vindecat*“ (I Petru 2, 24). „*Sângele lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ne curăță de tot păcatul*“ (I Ioan 1, 7).

b) Cât a viețuit Isus pe pământ, unicul gând al lui a fost: să mântuiască și să ferească pe oameni; însă în deosebi, de ce a venit el pe pământ? *Dumnezeu Tatăl l-a trimis*, ca prin el să mântuească pe oameni și să-i facă fericiți, ca să le dea un exemplu de viață plăcută lui, și ca să le vestească mila lui; pentru că oamenii cu puterea lor proprie nici când n'ar fi putut afla evanghelia milostivirii dumnezeiești și nu s'ar fi putut scăpa de puterea păcatului. Din trimiterea lui Isus putem cunoaște mai bine inima lui Dumnezeu? Dumnezeu a arătat față de oameni cea mai mare iubire; el nu voește să lase pe oameni, ca să rămână în păcate și în nenorocirile ce se nasc din aceste păcate, de aceea din milă și iubire trimite pe unicul său Fiu, ca să învețe chiar și pe păgâni (cari trăiau cu totul fără Dumnezeu) ce este plăcut lui Dumnezeu. ba pe acest unic Fiu (*unul născut*) îl dă chiar și la moarte pentru mântuirea și fericirea oamenilor... Și roduri a adus această iubire mare a lui Dumnezeu față de fiii săi, de oameni? Milioane de oameni au crezut în Isus tocmai fiindcă el însuș de bunăvoie și Dumnezeu Tatăl l-a dat la moarte, și astfel ei au scăpat de stricăciune, de păcate și au ajuns la viață vecinică.

(Va urmă)

Din Dieceză

Suntem rugați a publica următoarea „*Rezoluțiune*“ :

Comitetul parohial din Srediștea-mică, protopresbiteratul Vârșetului având în vedere atacurile necalificabile din foaia „*Renașterea*“ îndreptate contra Prea Sfinției Sale, a Capului diecezei noastre și a celorlalți Domni conducători ai Eparhiei;

Având în vedere, că pornirea aceasta căpiată, precum se vede își are de scop a înstrăina inimile eparhioților de către Părintele lor sufletesc de o parte iar de alta a ne blamă unica noastră fortăreață, biserică; Având în vedere, că bărbatul, care stă acum în fruntea diecezei noastre, Prea Sfințitul nostru Episcop Nicolae Popea a încărunit în serviciul sfintei noastre biserici, a fost mâna dreaptă a nemuritorului Metropolit Andrei Baron de Șaguna și că a luat parte

activă însemnată la reactivarea Metropoliei noastre și la reînființarea Eparhiei noastre a Caransebeșului;

Având în vedere, că și ceilalți părtași la conducerea diecezei noastre își au meritele lor neperitoare merite, pe cari istoria nepărtinitoare le va înregistra cu laudă în analele bisericii noastre:

Condamna hotărit pornirea ostilă și atacurile aceste căpiate ale „*Renașterii*“ îndreptate contra Prea Sfinției Sale Dlui Episcop și ale celorlalți conducători ai diecezei și-și exprimă publice neclătita sa alipire și profundul său respect și devotament precum și încredere deplină Persoanei Prea Sfințite a Ilustrisimului nostru Episcop diecezan, apoi magnificului Domn Arhimandrit Filaret Musta și Prea Cuviosului Protosinzel Dr. I. Traian Badescu.

Srediștea-mică în 26 Ianuarie 1906.

Meilă Micu
presed. com. parohial

Petru Adam
not. com. parohial

Petru Vucicu
Ilia Ivașcu
Iovan Muntean

Mihai Juica
preot gr. or.

Muntean Petru
Vasilie Jumanca
Alimpie Mihai
Ilia Vladu
George Muică
Iosif Jucu

Varietăți

Alte jertfe la Mănăstirea dela „Izvor“. Rezultatul virtuților creștinești, sunt faptele cele bune. Unde este virtute adevărată, acolo sunt și roadele virtuții. Aceste roade ale virtuților creștinești, trebuie răsplătite. Răsplata cea mare o va da Domnul la timp cuvenit, iară noi datorim răsplata recunoștinței. În semn de recunoștință vin dară și pe aceasta cale publică a aduce profundă mulțămintă și recunoștință tuturor mai jos notați, pentru roadele virtuții creștinești arătate și date Mănăstirii dela „Izvor“. Și anume: Dela sfânta biserică din Vasiova, sub influința și înțeleapta conducere a economiei bisericesti a Sfinției Sale părintelui Coriolan Zuiac 200 cor. Dela Sfânta biserică din Vermeș 20 cor. Dela sfânta biserică din Țarova 20 cor. Dela N. N. din Bocșa-Română 10 cor. N. N. Ezeriș 10 cor. Dela Ioan Micloșină din Călnic 10 cor. Moise Bițu 10 cor. N. N. 20 cor. Dela mai multe femei din Răchitova sub îngrijirea și îndemnul evlaviosului creștin, Adam Manciu, s'au cumpărat pe seama mănăstirii două sfeșnice foarte frumoase pentru sfântul prestol în preț de 46 cor. Din Sinersig Sfinția Sa părintele Vichentie Pirtea, împreună cu mult stimata doamnă Octavia soția sa învățătoare, ne-au miluit cu 80 chile de grâu, pentru traiul vieții celor ce păzesc locașul lui Dumnezeu. Deie bunul Dumnezeu, ca aceste frumoase jertfe să fie imitate de mulți creștini, ca astfel făcând în curând vom esclama: „Saltă acum și te bucură noule Sioane, că mărirea Domnului s'a revărsat asupra-ți“. Iară celor ce au făcut bine, fă-le Doamne bine, și în celalalt veac, ce va să fie. *Macarie Gușcă* ierodiacon.

Mulțămită publică. În urma unei colecte întreprinse de către subscrișul pentru procurarea unui rând de ornate pe saua sfintei biserici din Zervești, au binevoit să contribuie următorii prea stimații domni instituțiuni precum și unii credincioși din parohie: Magnificența Sa Dl Constantin Burdia președinte al Comunității de avere cu 20 cor. Dl Ioan Harambașa funcționar cu 10 cor. dl Dr. Nicolae Ionescu avocat și director al Institutului de credit „Sebeșana“ cu 10 cor., „Sebeșana“ cassă de păstrare cu 10 cor., Prima cassă de păstrare din Caransebeș cu 10 cor., Dl Em. B. Keppich 10 cor. Ioan Jucos preot în Zervești 10 cor. N. N. 8 cor., N. J., 2 cor., dl Constantin Călțun, jun. 1 cor. Constantin Călțun sen. 1 cor. Lichtnekert. Iochann 2 cor. Nicolae Beltean 2 cor., Șcevola 50 fil. Gabriel Zevoian notar 1 cor., A. M. 2 cor. dl Patriciu Drăgălina director de pedagogie 4 cor., dl Dr. Dimitrie Cioloca referent consistorial 2 cor., Neue Karansebeser Sparkassa 3 cor. Calina Vlad Nr. 64 din Zervești 10 cor., Simion Bojin primar 2 cor., Ilie Harambașa 2 cor., Achim Baneu 2 cor., Maria Bojin 2 cor., Tima Iacob 2 cor., Adam Trifu 2 cor., Belu Ioan 2 cor., Nicolae Mihailescu 3 cor., Andreiu Bistrean 3 cor., Petru Vlad 2 cor., Rusanda Bojin 2 cor., Romul Adam 2 cor., Măria Adam 2 cor., Fara Neagoe 2 cor., Ilie Fara 2 cor., Petru Mateiu 2 cor., George Ianculescu 2 cor., suma **154 cor. 50 fil.** În numele păstoriiților mei împărtășiți în acest mod extraordinar de munificența prea stimaților contribuenți, exprim cea mai caldă mulțămită, dorind ca bunul Dumnezeu să le răsplătească însutit nobila faptă. Zervești la 18 Ianuarie 1906. *Ioan Jucos*, preot gr. ort. rom.

Apel literar. Literatura noastră omiletică nu e tocmai atât de bogată, ca să nu mai primim cu bucurie câte o apariție și din această speție a științelor teologice și de o deosebită valoare și importanță pentru noi preoții, cari purtăm totodată și oficiul de *oratori* sau de *predicatori* în biserica lui Hristos. Oratoria sau elocința bisericească e știință, e artă. Iar studiul, care ne propune și ne învață a cunoaște regulile și principiile științei sau artei de a *compune* și de a *propune* cu succes și cu efect o cuvântare bisericească — este **Omiletica** sau **studiul oratoriei bisericești**. După un studiu neobosit de mai mulți ani și împreună cu spese și cu o muncă grea și oboșitoare, mi-a succedat a compune și a termina acest studiu, pe carele cu titlul de mai sus în curând îl voi publica în volum. Tipărirea și editarea unei astfel de cărți însă e împreună cu multe și mari spese și jertfe, pe cari — la noi Români — nici un autor de studii abstracte nu prea le poate aduce. De aceea vin a ruga pe On. Preoți și Confrați să binevoască a se *însinua la abonarea acestui op special și de folos pentru fieștecare preot, ca orator bisericesc*. Opul — condiționat dela asigurarea sprijinului — va apărea în curând în format elegant, cu un conținut bogat și estins circa pe 300 pagini 8° mare. Prețul va fi 4 coroane; iar pentru cei ce-l vor abona înainte: numai 3 coroane,

sumă însă va fi a se plăti ulterior adecă numai după apariția cărții și respective după primirea opului abonat. Abonarea se face prin o declarațiune subscrișului. Ghiroc, (comit. Timiș). Pr. D. Voniga.

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a tinerimei dela institutul teologic-pedagogic diecezan din Caransebeș, aranjază o *Ședință publică*, Joi la 2/15 Februarie 1906, în sala mare a hotelului „Pomul verde“. Începutul la 8 ore sara. Întrarea de persoană 1 cor. 20 bani; de familie (3 membrii 3 cor.) Programul: 1. „*Dorul instrăinatului*“ de Al. Flechtenmacher, exec. de corul societății. 2. „*Filosofia poporului român*“, disertațiune de Constantin Bălean cl. c. III. 3. „*Nunta țărănească*“, potpouri național de L. Wiest, exec. de orchestra societății. 4. „*Hodja Murad Pașa*“, de Vasile Alexandri, pred. de I. Toader cl. c. I. 5. a) „*Frunză verde de sub punte*“, doină fixată și armon. de A. Sequens; b) „*La fântână sub rozor*“, cântare pop. armonizată de S. Bena, exec. de corul societății. 6. „*Baladă*“ solo de violină cu acomp. la pian de C. Porumbescu, exec. de Cornel Jurca cl. c. III. 7. „*Țiganul în căruță*“, dialog de E. Suciu, predat de George Secoșan ped. c. IV și Pavel Magdescu cl. c. III. 8. „*Marșul Transilvaniei*“ de I. Mureșan, exec. de orchestra societății. — Dans.

Petrecere cu dans. Societatea română de lectură din Caransebeș aranjază la 11/24 Făuț-o *Petrecere cu dans* în localitățile otelului „Pomul verde“. Invitățile servesc drept bilet de intrare. Președintele comitetului aranjator este dl *Constantin Burdea*, Cavaler al Ordinului Francisc Iosif.

AVIZ!

Onoratele comune bisericești și particularii, cari restează cu abonamentul la „FOAIA DIECEZANĂ“ ori pentru alte lucruri cumpărate dela stabilimentul nostru diecezan, sunt rugați ca în interesul lor propriu să binevoască a-și achita cât, mai curând datoria, pentru ca să nu fim siliți a încasa dela dânsii pretensiunile noastre pe calea procesului, prin ceea-ce li s'ar cauza numai spese fără trebuință.

Totodată rugăm și pe acei p. t. Domni, căroro li s'a triwis spre vinzare „Calindarul Românului“ pe anul 1906, ca să ne înapoieze imediat exemplarele nevindute.

Administrația

Tipografiei și Librăriei diecezane

Concurse

Pentru ocuparea postului de preot în parohia vacantă de cl. II-a din comuna **Obreja** protopresbiteratul Caransebeșului se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salar anual în bani gata 460 cor. Despre acest salar se dau informațiuni la oficiul protopresbiteral.
2. Sesiunea parohială în complex de 71 jugere 1443° □ ce aduce un venit anual de 1000 cor.
3. Alte venituri accidentale 100 cor.
4. Cu timpul cel mai apropiat preotul se va bucura și de cortel natural corespunzător.

Recurenții cu calificatiune normală pentru parohii de cl. II-a sunt poftiți a-și trimite recursurile lor P. On. oficiu protopresbiteral în Caransebeș și a se prezenta în biserică în vre-o Duminică sau sărbătoare cu prealabila incunoștințare și învoire a protopresbiterului concernint.

[10] 1—3

Obreja în 27 Noemvrie 1905.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Andrei Ghidiu* protopresbiter.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecezan, ddtó 30 Decemvrie Nr. 4093 B. ex 1905. se escrie concurs pentru ocuparea postului de *capelan* la parohia de cl. II din **Răcășdia** protopresbiteratul Bisericii-Albe pe lângă neputinciosul preot Ioan Luca — cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

- a) $\frac{1}{3}$ parte din sesiunea parohială constătătoare din 28 jugere pământ arător.
- b) $\frac{1}{3}$ parte din toate venitele uzuale; având alegândul capelan a suportă și toate sarcinile incopciate cu aceasta parohie asemenea $\frac{1}{3}$ parte.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite recursurile lor instruate conform regulamentului pentru parohii la adresa comitetului parohial din Răcășdia prin Protopresbiterul tractual Filip Adam în Iam.

Recurenții au a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Răcășdia spre a-și arată desteritatea în cântare și oratorie cu concesiunea protopresbiterului, însă nici cum în ziua alegerii.

Răcășdia, din ședința com. parohial ținută la 22 Ianuarie 1906. [8] 1—3

Pentru comitetul parohial:

Emilian Novacovicu m. p.

învățător și prezidentul comitetului parohial.

În conțelegere cu mine: *Filip Adam* m. p. protopresbiter.

Cu referință la ordinațiunea Venerabilului Consistoriu diecezan ddtó 23 Noemvrie 1905 N. 3746 Șc. pentru întregirea postului de învățătoare din **Maidan** protopresbiteratul Oraviței se escrie concurs cu termin de recurgere de 30 de zile dela poima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salar anual în bani gata 600 cor.
2. Relut de cortel 50 cor.
3. Pentru scripturistică 15 cor.
4. Conferința și adunarea generală 40 cor.
5. Lemne pe sama șcalei 10 metri
6. Lemne pe sama învățătoarei 10 metri

Aleasa învățătoare este îndatorată a ține școala de repetiție cu fetele și a propune lucrul de mână.

Pentru servițiile prezentate în alte comune, comuna bisericască nu acoardă nici un emolument.

Doritoarele de a ocupa acest post sunt avizate ca suplicele de concurs adresate comitetului parohial să le subștearnă Prea Onoratului oficiu protopresbiteral în Oravița.

Maidau, din ședința comitetului parohial ținută la 14 Decemvrie 1905.

Giurgi Liuba jun. [4] 2—3

președinte.

Pavel Miclea

notariu.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza decizului Venerabilului Consistor diecezan Nr. B ex 1905 ddtó 30 Noemvrie 1905 se escrie concurs pentru ocuparea postului de *capelan*, pe lângă parohul Simeon Nedici din comuna **Socolariu**, protopresb. Bisericii Albe, care parohie este de clasa I-a cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt $\frac{1}{3}$ parte din toate venitele parohiale s. a :

1. Din cele două (2) sesiuni parohiale.
2. Din suma de 560 cor. ce se solvește titulo bir și stola parohială.

Concurenții au a subșterne petițiile instruite conform Statului organic și Regulamentului pentru parohii și adresate com. parohial dar trimise la adresa P. On. D. Filip Apam Protopresbiter în Iam.

În fine concurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în s. Biserică spre a-și arată desteritatea în cântare, tipic și oratorie, cu incuviințarea prealabilă a Prea Onoratului Protopresbiter tractual.

Socolariu din ședința comitetului parohial ținută în 22 Decemvrie 1905. 2—3 [7]

Ioan Popovicu

preș. com. par.

Ilia Nenek

not. com. par.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

„COMUNA“ institut de credit și economii societate pe acții în Căvâran.

Convocare

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Comuna“ sunt invitați la

II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Căvâran la 1 Martie 1906 la 10 ore a. m. în localitatea institutului.

O b i e c t e l e :

1. Raportul direcțiunii și prezentarea „Bilanțului“
 2. Raportul comitetului de supraveghiere.
 3. Decidere asupra acestora de sub 1 și 2 și darea absoluturului.
 4. Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului curat.
 5. Eventuale alte propuneri.
 6. Designarea a 2 membrii pentru verificarea protocolului.
- Căvâran, la 8 Februarie 1906.

Direcțiunea.

Activa	Contul Bilanț pro 1905				Pasiva				
	Cor.	fil.	Cor.	fil.		Cor.	fil.	Cor.	fil.
Casa în număr			1599	55	Capital social I-a emisiune	12000			
Cambii în portofoliu			82965	03	Capital social II-a emisiune din 1 Nov.	18800		30800	
Mobiliar	376	40			Fond de rezervă cu dotațiunea anului				
„ după amortizare de 10%	37	40	339		va fi 3.000 cor.			1501	73
Interese de rescompt anticipate			424		Depuneri spre fructificare			12168	28
					Reescomptul			36531	
					Depozite			200	
					Interese transitoare			1200	50
					Dare directă și comunală	305	40		
					10% după perc. Cap. la Dep.	44	60	350	
					Profit curat			2576	07
			85327	58				85327	58

Eșit	Contul profit și pierderi				Întrat				
	Cor.	fil.	Cor.	fil.		Cor.	fil.	Cor.	fil.
Interese de rescompt			1715	23	Interese de escompt			5577	64
Interese de depuneri Capit. și ridicare			446	06	Provizțiuni			299	10
Spese de cancelării: cărți, tiparituri,									
lemne, lumină serviciu etc.			291	98					
Dare și percente			350						
Salare			460						
Amortizare de 10% din mobiliar			37	40					
Profit curat			2576	07					
			5876	74				5876	74

Căvâran, la 31 Decembrie 1905.

Direcțiunea:

Eftimie Lăpăduș
pentru comt.

Vichente Țăranu

Nicolae Neagoe
pentru cassă.

Nicolae Țăranu

George Francescu

Confrotându-se bilanțul cu cărțile principale și auxiliare asemenea controlând și administrarea în decursul anului, am aflat toate în ordine.

Damaschin Daicovici

David Murgoi

Trifon Lața